

Sygn. akt I Ns 1139/15

POSTANOWIENIE

Dnia 11 stycznia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Kwidzynie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Halina Maliszewska

Protokolant: sekretarz sądowy Patrycja Lis

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2017 r. w Kwidzynie

na rozprawie sprawy

z wniosku B. A.

z udziałem A. G. (1), M. G. (1), D. K., B. S., P. G., małoletnich M. G. (2), A. G. (2) i J. G. (1) reprezentowanych przez P. G., A. K. (1), małoletnich J. K. i A. K. (2) reprezentowanych przez A. K. (1), B. G., małoletnich M. G. (3) i A. G. (3) reprezentowanych przez B. G., M. K., A. S., Ł. S., małoletniej M. S. reprezentowanej przez K. C. i T. S.

o stwierdzenie nabycia spadku po J. S. (1)

I. stwierdza, że spadek po J. S. (1) (c. E. i H.), zmarłej w dniu 10 września 2014 roku w S., ostatnio stale zamieszkałej w S., na podstawie ustawy nabyła siostrzenica spadkodawczyni B. A. zd. K. (c. J. i D.) w całości z dobrodziejstwem inwentarza;

II. ustala, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

SSR Halina Maliszewska

Sygn. akt I Ns 1139/15

UZASADNIENIE

Wnioskodawca B. A. złożyła wniosek o stwierdzenie, że nabyła spadek po zmarłej w dniu 10 września 2014 r. J. S. (1) na podstawie ustawy w całości. Wniosła też o rozstrzygnięcie o kosztach postępowania na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu wniosku wskazała, że J. S. (1) zmarła w dniu 10 września 2014 r. w S., gdzie ostatnio zamieszkiwała. W chwili śmierci była rozwiedziona. Nie miała zstępnych. Rodzice spadkodawczyni nie dożyli otwarcia spadku. Z informacji posiadanych przez wnioskodawcę wynika, że zmarła nie pozostawiła testamentu. Bracia zmarłej: A. G. (1) i M. G. (1) odrzucili spadek. Spadek odrzuciła też siostra zmarłej D. K.. Wnioskodawczyni nie jest wiadomo czy siostra zmarłej B. S. skutecznie odrzuciła spadek, bo dysponuje kserokopią oświadczenia złożonego w dniu 5 lutego 2015 r. w Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w R.. Wskazała, że spadek odrzuciły dzieci A. G. (1): P. G. i A. K. (1). P. G. odrzucił spadek też w imieniu swoich małoletnich dzieci: M., A. i J.. Wnioskodawczyni nie wiadomo czy A. K. (1) odrzuciła spadek w imieniu małoletnich dzieci J. i A.. Spadek odrzucił syn M. B. G.. D. K. ma dwie córki: M. K., która odrzuciła spadek i wnioskodawczynię, która przyjęła spadek z dobrodziejstwem inwentarza. M. K. ma dwoje dzieci A. S., która odrzuciła spadek i Ł. S..

Uczestnik T. S. wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po J. S. (1) na podstawie testamentu ustnego z dnia 10 sierpnia 2014 r. otwartego i ogłoszonego w Sądzie Rejonowym w Słupsku w dniu 7 września 2015 r. w sprawie I Ns 939/15 w którym zapisała swoje mieszkanie jemu.

Wnioskodawczyni B. A. i uczestniczka D. K. zakwestionowały fakt sporządzenia testamentu ustnego i jego treść. Podały, że relacje między spadkodawczynią a uczestnikiem nie były dobre ponieważ nie pracował i całe życie był na jej utrzymaniu. Stan zdrowia J. S. (1) pozwalał jej na pisanie mimo spuchniętych dłoni. Około 4-5 dni przed śmiercią spadkodawczyni była w hospicjum. Uczestnik wówczas podejmował działania w celu sporządzenia przez spadkodawczynię testamentu i pisemnego i notarialnego. D. K. widziała 2-3 dni przed śmiercią uczestnika w hospicjum i kartkę ze słowami „Ja J. S. (1)”. Kartka dalej nie była zapisana. Dzień przed śmiercią albo w dniu śmierci spadkodawczyni, na zamówienie uczestnika przyszedł do hospicjum Notariusz. Ponieważ spadkodawczyni była nieprzytomna nie doszło do sporządzenia testamentu notarialnego. Podała też, że jednym ze świadków testamentu ustnego jest K. K. (2) która jest konkubina uczestnika.

Wnioskodawczyni zarzuciła też testament na który powołuje się uczestnik T. S. został stwierdzony w sposób spreczny z art. 952 § 2 k.c. Oświadczenie spadkodawczyni zostało spisane po upływie roku od jego złożenia. Upłynął też sześciomiesięczny termin do stwierdzenia treści testamentu ustnego na podstawie art. 952 § 3 k.c. (k. 316-317 i 308v-309 akt).

Pozostali uczestnicy nie zajęli stanowisk co do żądań obu wniosków.

Sąd ustalił co następuje:

J. S. (1) zmarła w dniu 10 września 2014 r. w S., gdzie przed śmiercią stale zamieszkiwała. W chwili śmierci była rozwiedziona. Nie miała zstępnych. Mieszkała z T. S., dla którego wcześniej była niespokrewnioną rodziną zastępczą.

Rodzice spadkodawczyni zmarli przed nią: ojciec E. G. zmarł w dniu 22 września 1981 r. a matka H. G. w dniu 20 września 1988 r.

J. S. (1) miała czworo rodzeństwa: A. G. (1), M. G. (1), D. K. i B. S.. Wszyscy oni odrzucili spadek w ustawowym terminie:

- A. G. (1) – w dniu 5 grudnia 2014 r. przed notariuszem M. D. w Kancelarii Notarialnej w I. – oświadczenie zostało zarejestrowane w sprawie Sygn. akt IX Ns 1389/14 Sądu Rejonowego w Słupsku,
- M. G. (1) – w dniu 5 grudnia 2014 r. przed notariuszem M. D. w Kancelarii Notarialnej w I. – oświadczenie zostało zarejestrowane w sprawie Sygn. akt IX Ns 1389/14 Sądu Rejonowego w Słupsku,
- D. K. – w dniu 29 grudnia 2014 r. przed notariuszem M. D. w Kancelarii Notarialnej w I. – oświadczenie zostało zarejestrowane w sprawie Sygn. akt IX Ns 33/15 Sądu Rejonowego w Słupsku,
- B. S. – w dniu 5 lutego 2015 r. na piśmie z podpisem urzędowo poświadczonym przez III Sekretarza Ambasady RP w R.. Oświadczenie to zostało przesłane do Sądu spadku w dniu 10 marca 2015 r. i zarejestrowane w sprawie Sygn. akt IX Ns 313/15 Sądu Rejonowego w Słupsku.

(**dowód** : odpis skrócony aktu zgonu J. S. (1) k. 8 akt, odpis skrócony aktu zgonu E. G. k. 121 akt, odpis skrócony aktu zgonu H. G. k. 121 akt, odpis skrócony aktu urodzenia A. G. (1) k. 121 akt, odpis skrócony aktu urodzenia M. G. (1) k. 121 akt, odpis skrócony aktu małżeństwa D. K. k. 121 akt, odpis skrócony aktu małżeństwa B. S. k. 121 akt, zapewnienie spadkowe D. K. k. 308v-309 akt, zapewnienie spadkowe T. S. k. 309-309v akt, akta IX Ns 1389/14, IX Ns 33/15, IX Ns 313/15 SR w Słupsku)

A. G. (1) ma dwoje dzieci: P. G. i A. K. (1). Oboje odrzucili spadek w ustawowym terminie: w dniu 29 grudnia 2014 r. przed notariuszem M. D. w Kancelarii Notarialnej w I. – oświadczenia zostały zarejestrowane w sprawie Sygn. akt IX Ns 33/15 Sądu Rejonowego w Słupsku.

P. G. ma troje małoletnich dzieci: M., A. i J.. W dniu 7 stycznia 2015 r. P. G. wystąpił do Sądu Rejonowego w Świebodzinie o zezwolenie na odrzucenie spadku w imieniu małoletnich dzieci. Sąd postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2015 r. wydanym w sprawie III Nsm 7/15 zezwolił na odrzucenie spadku po J. S. (1). Postanowienie

uprawomocniło się z dniem 14 maja 2015 r. Pomimo otrzymanego zezwolenia P. G. w ustawowym terminie nie złożył w imieniu dzieci oświadczenia spadkowego. W dniu 24 czerwca 2016 r. P. G. wystąpił do Sądu Rejonowego w Kwidzynie o zatwierdzenie uchylenia się od skutków nie złożenia w terminie oświadczeń o odrzuceniu spadku po J. S. (1) w imieniu małoletnich dzieci. Postanowieniem z dnia 28 listopada 2016 r. Sąd Rejonowy w Kwidzynie w sprawie I Ns 803/16 uwzględnił wniosek. W dniu 7 listopada 2016 r. przed notariuszem M. D. w Kancelarii Notarialnej w I. zostało złożone oświadczenie o odrzuceniu spadku w imieniu dzieci: M. G. (2), A. G. (2) i J. G. (2) przez r. pr. J. H. działającą na podstawie notarialnego pełnomocnictwa udzielonego przez P. G..

A. K. (1) ma dwoje małoletnich dzieci: J. K. i A. K. (2). Postanowieniem z dnia 30 września 2015 r. w sprawie VI Nsm 687/15 Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie zezwolił A. K. (1) na odrzucenie spadku po J. S. (1). Pomimo otrzymanego zezwolenia A. K. (1) w ustawowym terminie nie złożyła w imieniu dzieci oświadczenia spadkowego. W dniu 21 lipca 2016 r. A. K. (1) wystąpiła do Sądu Rejonowego w Kwidzynie o zatwierdzenie uchylenia się od skutków nie złożenia w terminie oświadczeń o odrzuceniu spadku po J. S. (1) w imieniu małoletnich dzieci. Postanowieniem z dnia 28 listopada 2016 r. Sąd Rejonowy w Kwidzynie w sprawie I Ns 918/16 uwzględnił wniosek. W dniu 24 października 2016 r. przed Sądem A. K. (1) złożyła oświadczenie o odrzuceniu spadku w imieniu dzieci: J. i A..

(**dowód** : odpis skrócony aktu urodzenia P. G. k. 121 akt, odpis skrócony aktu małżeństwa A. K. (1) k. 121 akt, odpis skrócony aktu urodzenia M., A. i J. G. (1) k. 121 akt akta IX Ns 33/15, SR w Słupsku, akta III Nsm SR w Świebodzinie, akta III Ns 803/16, oświadczenie o odrzuceniu spadku w imieniu M., A. i J. G. (1) k. 88 akt III Ns 803/16, odpis skrócony aktu urodzenia J. K. k. 121 akt, odpis skrócony A. K. (2) k. 121 akt, akta I Ns 918/16 SR w Kwidzynie, oświadczenie o odrzuceniu spadku w imieniu J. i A. K. (2) k. 61 akt I Ns 918/16 SR w Kwidzynie)

M. G. (1) ma jednego syna B. G., który odrzucił spadek po J. S. (1) w ustawowym terminie: w dniu 7 kwietnia 2015 r. przed notariuszem J. M. w Kancelarii Notarialnej w I. – oświadczenie zostało zarejestrowane w sprawie Sygn. akt IX Ns 473/15 Sądu Rejonowego w Słupsku.

B. G. ma dwoje małoletnich dzieci: M. G. (3) i A. G. (3). W dniu 10 sierpnia 2015 r. B. G. wystąpił do Sądu Rejonowego w Kwidzynie o zezwolenie na odrzucenie spadku w imieniu małoletnich dzieci. Sąd postanowieniem z dnia 15 października 2015 r. wydanym w sprawie III Nsm 669/15 zezwolił na odrzucenie spadku po J. S. (1). Postanowienie uprawomocniło się w dniu 4 listopada 2015 r. W dniu 5 stycznia 2016 r., w ustawowym terminie, przed notariuszem M. D. w Kancelarii Notarialnej w I. B. G. i J. G. (3) złożyli oświadczenie o odrzuceniu spadku w imieniu dzieci: M. G. (3) i A. G. (3).

(**dowód** : odpis skrócony aktu urodzenia B. G. k. 121 akt, odpis skrócony aktu urodzenia M. G. (3) k. 121, odpis skrócony aktu urodzenia A. G. (3) k. 121 akt, akt akta IX Ns 473/15, SR w Słupsku, akta III Nsm 669/15 SR w Kwidzynie, oświadczenie B. G. i J. G. (3) o odrzuceniu spadku w imieniu dzieci k. 118-120 akt)

D. K. ma dwie córki: B. A. i M. K., które w ustawowym terminie złożyły oświadczenia spadkowe.

Wnioskodawczyni B. A., w dniu 1 lipca 2014 r. przed notariuszem M. D. w Kancelarii Notarialnej w I. złożyła oświadczenie o przyjęciu spadku po J. S. (1) z dobrodziejstwem inwentarza – oświadczenie zostało zarejestrowane w sprawie Sygn. akt IX Ns 848/15 Sądu Rejonowego w Słupsku. W dniu składania oświadczenia spadkowego wnioskodawczyni nie została jeszcze zawiadomiona przez Sąd o odrzuceniu spadku przez swoją matkę. Sąd Rejonowy w Słupsku dopiero pismem z dnia 30 października 2015 r. w sprawie IX Ns 33/15 zawiadomił wnioskodawczynię, że D. K. odrzuciła spadek. Z akt nie wynika kiedy zawiadomienie dotarło do wnioskodawczyni z uwagi na brak zpo.

M. K. w dniu 3 kwietnia 2015 r. przed notariuszem M. D. w Kancelarii Notarialnej w I. złożyła oświadczenie o odrzuceniu spadku po J. S. (1) – oświadczenie zostało zarejestrowane w sprawie Sygn. akt IX Ns 449/15 Sądu Rejonowego w Słupsku.

M. K. ma dwoje dzieci: Ł. S. i A. S.. Oboje odrzucili spadek w ustawowym terminie przed notariuszem M. D. w Kancelarii Notarialnej w I.: A. S. w dniu 1 lipca 2015 r. - oświadczenie zostało zarejestrowane w sprawie Sygn. akt

IX Ns 848/15 Sądu Rejonowego w Słupsku a Ł. S. w dniu 28 sierpnia 2015 r. oświadczenie zostało zarejestrowane w sprawie Sygn. akt IX Ns 1113/15 Sądu Rejonowego w Słupsku.

A. S. nie ma zstępnych.

Ł. S. ma małoletnią córkę M. S.. W dniu 22 października 2015 r. Ł. S. i K. C. wystąpili do Sądu Rejonowego w Kwidzynie o zezwolenie na odrzucenie spadku w imieniu małoletniej M.. Sąd postanowieniem z dnia 15 grudnia 2015 r. wydanym w sprawie III Nsm 861/15 zezwolił na odrzucenie spadku po J. S. (1). Postanowienie uprawomocniło się w dniu 6 stycznia 2015 r. W dniu 11 kwietnia 2016 r. Ł. S. i K. C. złożyli oświadczenie w imieniu córki o odrzuceniu spadku przed notariuszem S. R. w A. w S..

(**dowód** : odpis skrócony aktu małżeństwa B. A. k. 121 akt, odpis skrócony aktu urodzenia M. K. k. 121 akt, odpis skrócony aktu urodzenia Ł. S. k. 121 akt, odpis skrócony aktu urodzenia A. S. k. 121 akt, odpis skrócony aktu urodzenia M. S. k. 121 akt, akta IX Ns 848/15, IX Ns 33/15, IX Ns 449/15, IX Ns 1113/15 SR w Słupsku, akta III Nsm 861/15 SR w Kwidzynie, oświadczenie o odrzuceniu spadku Ł. G. i K. C. w imieniu córki k. 303 akt)

W dniu 3 września 2015 r. T. S. wystąpił do Sądu Rejonowego w Słupsku z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku po J. S. (1). Sprawa została zarejestrowana pod Sygn. akt I Ns 942/15. Sąd postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2016 r. odrzucił wniosek z uwagi na toczącą się już sprawę z wniosku B. A..

T. S. przedłożył też testament ustny J. S. (1) wygłoszony w dniu 10 sierpnia 2014 r. w obecności świadków: K. K. (2), J. P. i J. S. (2) i spisany przez K. K. (2) w dniu 13 sierpnia 2015 r. Testament został otwarty i ogłoszony w dniu 7 września 2015 r. przez Sąd Rejonowy w Słupsku w sprawie I Ns 939/15. W testamencie spadkodawczyni zapisała swoje mieszkanie T. S..

(**dowód** : kserokopia wniosku T. S. o stwierdzenie nabycia spadku k. 5 akt I Ns 939/15 SR w Słupsku, postanowienie SR w Słupsku z dnia 27.04-2016 r. w sprawie I Ns 942/15 k. 228 akt, testament ustny J. S. (1) k. 4 akt I Ns 939/15 SR w Słupsku , protokół otwarcia i ogłoszenia testamentu k. 6 akt I Ns 939/15 SR w Słupsku)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny w części dotyczącej ustalenia kręgu spadkobierców ustawowych i złożonych przez nich oświadczeń spadkowych jest bezsporny między uczestnikami postępowania. Został ustalony na podstawie zgodnych zapewnień spadkowych złożonych przed Sądem przez uczestników D. K. i T. S. oraz złożonych i zarejestrowanych oświadczeń spadkowych.

Powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu (art. 926 § 1 k.c.), przy czym ustawodawca daje pierwszeństwo porządkowi dziedziczenia określonego przez spadkodawcę w testamencie. Do dziedziczenia na podstawie ustawy dochodzi zatem wówczas, kiedy spadkodawca nie sporządził w ogóle testamentu, spadkodawca sporządził testament, w którym nie powołał spadkobiercy a jego treść ogranicza się do innych rozrządzeń oraz kiedy spadkodawca sporządził testament, który okazał się nieważny lub bezskuteczny.

Sporną kwestią między stronami było czy w sprawie ma miejsce dziedziczenie ustawowe czy testamentowe.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że testament przedłożony przez T. S. jest nieskuteczny a tym samym stan prawny jest taki, że nie istnieje testament J. S. (1).

Stosownie do art. 952 § 1 k.c. Jeżeli istnieje obawa rychłej śmierci spadkodawcy albo jeżeli wskutek szczególnych okoliczności zachowanie zwykłej formy testamentu jest niemożliwe lub bardzo utrudnione, spadkodawca może oświadczyć ostatnią wolę ustnie przy jednoczesnej obecności co najmniej trzech świadków.

Zgodnie z § 2. Treść testamentu ustnego może być stwierdzona w ten sposób, że jeden ze świadków albo osoba trzecia spisze oświadczenie spadkodawcy przed upływem roku od jego złożenia, z podaniem miejsca i daty oświadczenia oraz miejsca i daty sporządzenia pisma, a pismo to podpiszą spadkodawca i dwaj świadkowie albo wszyscy świadkowie.

Zgodnie zaś z § 3. W wypadku gdy treść testamentu ustnego nie została w powyższy sposób stwierdzona, można ją w ciągu sześciu miesięcy od dnia otwarcia spadku stwierdzić przez zgodne zeznania świadków złożone przed sądem. Jeżeli przesłuchanie jednego ze świadków nie jest możliwe lub napotyka trudne do przezwyciężenia przeszkody, sąd może poprzestać na zgodnych zeznaniach dwóch świadków.

Testament ustny jest testamentem szczególnym. Kodeks cywilny przewiduje zatem dwa sposoby ustalenia treści testamentu ustnego, a mianowicie pisemny (art. 952 § 2 k.c.) i sądowy (art. 952 § 3 k.c.). Treść testamentu ustnego może być stwierdzona tylko w jednej formie. Oba sposoby obwarowane są ustawowymi terminami. Jeżeli treść testamentu nie zostanie stwierdzona w jeden ze wskazanych sposobów, jego treść pozostaje nieznaną i powstaje taki stan prawny jaki istnieje gdy testament w ogóle nie został sporządzony. Samo bowiem stwierdzenie treści testamentu ustnego w sposób określony w powołanym przepisie jest przesłanką jego skuteczności.

W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, że treść testamentu ustnego nie została stwierdzona w terminie określonym przez ustawę. Z treści pisma przedłożonego przez T. S. wynika, że J. S. (1) swoją ostatnią wolę wyraziła ustnie w dniu 10 sierpnia 2014 r. Okoliczność tę uczestnik potwierdził składając zapewnienie spadkowe. Tymczasem pismo stwierdzające treść testamentu ustnego zostało sporządzone w dniu 13 sierpnia 2015 r. a zatem po upływie roku od jego złożenia. Bez znaczenia dla skuteczności testamentu pozostaje niewielkie uchybienie terminowi i przyczyna tego uchybienia. Przepisy kodeksu cywilnego są w tej kwestii rygorystyczne z uwagi na szczególną formę tego testamentu i obawę nadużyć. Dlatego ustawodawca wprowadził niejako ograniczoną w czasie skuteczność testamentów ustnych.

Nie doszło też do sądowego stwierdzenia treści testamentu ustnego. T. S. nie składał w terminie 6 miesięcy od otwarcia spadku (czyli od daty śmierci spadkodawczyni) wniosku do Sądu o przesłuchanie świadków testamentu ustnego w celu ustalenia jego treści i okoliczność ta jest bezsporna. W doktrynie i orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że termin ten jest zachowany, jeżeli przed jego upływem do sądu spadku wpłynęło przewidziane w art. 661 k.p.c. zawiadomienie ze wskazaniem świadków testamentu albo jeżeli został złożony wniosek o stwierdzenie nabycia spadku wymieniający osoby i adresy świadków. T. S. nie składał zawiadomienia na podstawie art. 661 k.p.c. a wniosek o stwierdzenie nabycia spadku złożył dopiero w dniu 3 września 2015 r.

Dlatego też nawet gdyby przyjąć, że testament ustny został sporządzony przez J. S. (1) jest on prawnie bezskuteczny wobec przekroczenia ustawowego terminu przewidzianego dla jego stwierdzenia.

W tych okolicznościach skoro nie istnieje testament J. S. (1), Sąd uznał za zbędne badanie istnienia i ważności tego testamentu. Dlatego też oddalił wnioski dowodowe wnioskodawczyni o przesłuchanie w charakterze świadków K. K. (2), J. P. i J. S. (2) na okoliczność złożenia przez spadkodawczynię oświadczenia spisanego przez K. K. (2) w dniu 13 sierpnia 2015 r. Podobnie za zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd uznał wyjaśnianie okoliczności czy T. S. podejmował działania w celu nakłonienia spadkodawczyni do sporządzenia testamentu notarialnego. Dlatego też oddalił wniosek wnioskodawczyni o przesłuchanie w charakterze świadka T. J. - pracownika hospicjum.

Wobec braku testamentu Sąd uznał, że w sprawie ma miejsce dziedziczenie ustawowe. Wszyscy spadkobiercy ustawowi, za wyjątkiem B. A., odrzucili spadek w ustawowym terminie i oświadczenia te są skutecznie złożone. Stosownie do art. 1015 § 1 k.c. spadkobierca może złożyć oświadczenie o odrzuceniu spadku w terminie 6 miesięcy od dnia kiedy dowiedział się o tytule swego powołania. Jest wówczas traktowany tak jakby nie dożył otwarcia spadku (art. 1020 k.c.).

Wobec braku małżonka, zstępnych i rodziców spadkodawczyni w pierwszej kolejności do spadku zgodnie z art. 932 k.c. zostało powołane rodzeństwo spadkodawczyni. Wszyscy oni odrzucili spadek w terminie 6 miesięcy od otwarcia

spadku. A. G. (1), M. G. (1) i D. K. odrzucili spadek przed notariuszem M. D. w Kancelarii Notarialnej w I.. Przy czym A. G. (1) i M. G. (1) w dniu 5 grudnia 2014 r. a D. K. w dniu 29 grudnia 2014 r.

B. S. złożyła oświadczenie o odrzuceniu spadku na piśmie w dniu 5 lutego 2015 r. w Ambasadzie RP w R. i własnoręczność jej podpisu została potwierdzona przez III Sekretarza Ambasady RP w R. działającego z upoważnienia Konsula. Oświadczenie to zostało przesłane do Sądu spadku w dniu 10 marca 2015 r. (k. 5 akt IX Ns 313/13 SR w Słupsku). Oświadczenie to jest zatem również złożone w terminie i skuteczne. Zgodnie z art. 1018 § 3 k.c. oświadczenie spadkowe składa się przed sądem lub notariuszem, ustnie lub na piśmie z podpisem urzędowo poświadczonym. W przypadku złożenia oświadczenia spadkowego na piśmie z podpisem urzędowo poświadczonym dla zachowania terminu istotna jest data wpływu oświadczenia do sądu spadku. Przy czym nadanie przesyłki w urzędzie pocztowym na adres Sądu jest równoznaczne z wniesieniem jej do Sądu. Oświadczenie spadkowe złożone przez B. S. zostało nadane w urzędzie pocztowym w P. w dniu 10 marca 2015 r. czyli w ostatnim dniu ustawowego terminu do złożenia oświadczenia spadkowego a podpis na oświadczeniu został urzędowo poświadczony przez III Sekretarza Ambasady RP w R. działającego z upoważnienia Konsula zgodnie z art. 19 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsułów Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. 2015. 389 z późn. zm.) obowiązującej w dacie poświadczenia własnoręczności podpisu. Zgodnie z treścią tego przepisu konsul wykonuje czynności notarialne polegające m. in. na poświadczeniu własnoręczności podpisu. Przy czym zgodnie z art. 4 ustawy Konsul wykonuje funkcje osobiście lub upoważnia do ich wykonywania innych pracowników posiadających stopnie służbowe konsularne lub dyplomatyczne.

Wobec skutecznego odrzucenia spadku przez rodzeństwo J. S. (1) w następnej kolejności do dziedziczenia zostali powołani na podstawie art. 932 § 5 k.c. zstępni rodzeństwa. Im również przysługiwało prawo złożenia oświadczeń spadkowych w terminie 6 miesięcy od dnia kiedy dowiedzieli się o tytule swego powołania. W poszczególnych sytuacjach początkowa data może się kształtować odmiennie. Dla spadkobiercy ustawowego powołanego w pierwszej kolejności do dziedziczenia dzień ten jest zwykle tożsamy z dniem dowiedzenia się przezeń o śmierci spadkodawcy, ponieważ już wówczas nie obca mu jest znajomość stosunków rodzinnych - na których opiera się powołanie go w określonej kolejności do dziedziczenia z ustawy. W przypadku natomiast spadkobiercy ustawowego powołanego w dalszej kolejności to bieg terminu rozpocznie się od dnia, w którym dowiedział się on z właściwego źródła, że wyprzedzający go spadkobierca utracił tytuł powołania do dziedziczenia. Wskazać należy, że zgodnie z art. 643 k.p.c. Sąd ma obowiązek zawiadomić o przyjęciu lub odrzuceniu spadku wszystkie osoby, które według oświadczenia i przedstawionych dokumentów są powołane do dziedziczenia, choćby w dalszej kolejności.

Z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wynika, że wszyscy zstępni rodzeństwa spadkodawczyni złożyli oświadczenia spadkowe w ustawowym terminie.

W miejsce A. G. (1) wstąpiły jego dzieci: P. G. i A. G. (4). Oboje złożyli oświadczenia o odrzuceniu spadku przed notariuszem M. D. w Kancelarii Notarialnej w I. w dniu 29 grudnia 2014 r. a zatem w ustawowym terminie - nawet licząc od daty odrzucenia spadku przez A. G. (1).

W miejsce M. G. (1) wstąpił jego syn B. G.. Odrzucił on spadek przed notariuszem J. M. w Kancelarii Notarialnej w I. w dniu 7 kwietnia 2015 r. a zatem również w ustawowym terminie - nawet licząc od daty odrzucenia spadku przez B. G..

W miejsce D. K. wstąpiły jej dzieci: M. K. i B. A.. M. K. odrzuciła spadek w dniu 3 kwietnia 2015 r. przed notariuszem M. D. w Kancelarii Notarialnej w I. a zatem także w ustawowym terminie - nawet licząc od daty odrzucenia spadku przez matkę D. K.. Wnioskodawczyni B. A. złożyła oświadczenie o przyjęciu spadku po J. S. (1) z dobrodziejstwem inwentarza w dniu 1 lipca 2014 r. przed notariuszem M. D. w Kancelarii Notarialnej w I.. Oświadczenie to zostało złożone również w terminie, ponieważ w dniu składania oświadczenia spadkowego wnioskodawczyni nie została jeszcze zawiadomiona przez Sąd Rejonowy w Słupsku o odrzuceniu spadku przez swoją matkę. Sąd Rejonowy w Słupsku dopiero pismem z dnia 30 października 2015 r. w sprawie IX Ns 33/15 zawiadomił wnioskodawczynię, że D. K. odrzuciła spadek. Z akt nie wynika kiedy zawiadomienie dotarło do wnioskodawczyni z uwagi na brak zpo. Dokładna data jest jednak bez znaczenia skoro oświadczenie spadkowe zostało złożone przed wysłaniem zawiadomienia przez Sąd w trybie art. 643 k.p.c..

Po odrzuceniu spadku przez zstępnych rodzeństwa spadkodawczyni do spadku wstąpili zstępni tych osób: małoletni M., A. i J. G. (4) w miejsce P. G., małoletnie J. i A. K. (2) w miejsce A. K. (1), małoletni M. i A. G. (3) w miejsce B. G. oraz Ł. S. i A. S. w miejsce M. K..

A. S. odrzuciła spadek w dniu 1 lipca 2015 r. a Ł. S. odrzucił spadek w dniu 28 sierpnia 2015 r. przed notariuszem M. D. w Kancelarii Notarialnej w I. a zatem w ustawowym terminie - nawet licząc od daty odrzucenia spadku przez ich matkę M. K..

Skutecznie zostały też złożone oświadczenia o odrzuceniu spadku w imieniu małoletnich M., A. i J. G. (2) oraz w imieniu małoletnich J. i A. K. (2). W obu przypadkach Sąd Rejonowy w Kwidzynie w sprawach I Ns 803/16 i I Ns 918/16 zatwierdził uchylenie się od skutków prawnych nie złożenia w terminie oświadczeń o odrzuceniu spadku. Postanowienia Sądu są prawomocne a oświadczenia zostały złożone w tych sprawach, przed Sądem, jeszcze przed wydaniem postanowienia przez Sąd - a zatem należy je uznać za złożone skutecznie.

W terminie zostało złożone też oświadczenie o odrzuceniu spadku w imieniu małoletnich M. i A. G. (3). Oświadczenie zostało złożone w dniu 5 stycznia 2016 r. przed notariuszem M. D. w Kancelarii Notarialnej w I.. Wskazać należy, że do odrzucenia spadku w imieniu małoletnich dzieci niezbędne jest uzyskanie zgody sądu opiekuńczego. Złożenie do sądu opiekuńczego przed upływem terminu do złożenia oświadczenia spadkowego wniosku o wydanie zezwolenia na złożenie oświadczenia o odrzuceniu spadku przerywa zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg terminu przewidzianego w art. 1015 § 1 k.c. (postanowienie SN z dnia 28 maja 2015 r. III CSK 352/14 – LEX 1754053). Przerwany termin biegnie na nowo po ustaniu przeszkody. B. G. w dniu 10 sierpnia 2015 r. wystąpił do Sądu Rejonowego w Kwidzynie o zezwolenie na odrzucenie spadku w imieniu małoletnich dzieci, doprowadzając do przerwania ustawowego terminu do złożenia oświadczenia spadkowego. Sąd postanowieniem z dnia 15 października 2015 r. wydanym w sprawie III Nsm 669/15 zezwolił na odrzucenie spadku po J. S. (1). Postanowienie uprawomocniło się w dniu 4 listopada 2015 r. Odrzucenie zatem spadku w dniu 5 stycznia 2016 r. odbyło się w terminie.

Ponieważ Ł. S. odrzucił spadek w jego miejsce wstąpiła małoletnia córka M. S.. W jej imieniu spadek został odrzucony również w terminie - w dniu 11 kwietnia 2016 r. przed notariuszem S. R. w A. w S.. Ł. S. i K. C. doprowadzili również do przerwania biegu terminu do złożenia oświadczenia spadkowego w imieniu córki. W dniu bowiem 22 października 2015 r. wystąpili do Sądu Rejonowego w Kwidzynie o zezwolenie na odrzucenie spadku w imieniu małoletniej M.. Sąd postanowieniem z dnia 15 grudnia 2015 r. wydanym w sprawie III Nsm 861/15 zezwolił na odrzucenie spadku po J. S. (1). Postanowienie uprawomocniło się w dniu 6 stycznia 2015 r. Odrzucenie spadku w dniu 11 kwietnia 2016 r. odbyło się zatem w terminie. Sąd uznał, że złożenie oświadczenia spadkowego przed notariuszem S. R. w A. w S. jest skuteczne. Zgodnie z art. 640 § 1 k.p.c. oświadczenie spadkowe może być złożone przed notariuszem w którego okręgu znajduje się miejsce zamieszkania lub pobytu składającego oświadczenie. Na mocy zaś art. 66a p.p.m. i art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego (Dz. U. UE L z dnia 27 lipca 2012 r.) możliwe jest złożenie skutecznego oświadczenia przed notariuszem w innym kraju Unii Europejskiej.

Dodatkowo wskazać należy, że oświadczenie spadkowe złożone przed notariuszem w A. w S. jest niewątpliwie oświadczeniem na piśmie z podpisem urzędowo poświadczonym. Oświadczenie to zostało złożone w Sądzie w dniu 30 czerwca 2016 r. a więc też w ustawowym terminie do jego złożenia (art. 1018 § 3 k.c.). Termin upływał z dniem 6 lipca 2016 r. Oświadczenie jest dokumentem urzędowym, którego autentyczności żaden z uczestników nie zaprzeczył (art. 1138 k.p.c.).

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 922 k.c. w zw. z art. 926 § 2 k.c. i art. 932 § 5 k.c. stwierdził, że spadek po J. S. (1) na podstawie ustawy nabyła wnioskodawczyni z dobrodziejstwem inwentarza.

O kosztach postępowania Sąd postanowił na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. zgodnie z wnioskiem B. A..